

زبان‌شناسی فرهنگی

مفهوم‌سازی‌های فرهنگی و زبان

فرزاد شریفیان

ترجمه

معصومه بهرامی

سرشناسه	شریفیان، فرزاد، ۱۳۴۳- Sharifian, farzad
عنوان و نام پدید آور	زبان‌شناسی فرهنگی، مفهوم سازی‌های فرهنگی و زبان / فرزاد شریفیان؛ مترجم معصومه مهرابی.
مشخصات نشر	بروجرد: دانشگاه آیت الله العظمی بروجردی (ره) ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۹۶ ص؛ مصور، جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۱۰۰۰-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیبا:
یادداشت	عنوان اصلی: [2017], Cultural linguistics : cultural conceptualisations and language
یادداشت	واژه‌نامه:
یادداشت	کتابنامه:
یادداشت	نمایه:
یادداشت	زبان و فرهنگ:
موضوع	Language and culture:
موضوع	ارتباط میان فرهنگی
موضوع	Intercultural communication:
موضوع	دستور زبان شناختی
موضوع	Cognitive grammar:
موضوع	زبان‌شناسی انسان‌شناختی
موضوع	Anthropological Linguistics:
شناسه افزوده	مهرابی، معصومه، ۱۳۶۰-، مترجم
شناسه افزوده	Mehrabi, Masoume:
شناسه افزوده	کتابخانه آیت الله العظمی بروجردی (ره)
رده بندی کنگره	۳۷۰.۲
رده بندی دیویی	۳۰۶.۴
شماره کتابشناسی ملی	۵۹۸۲۰۳۶

نام کتاب "زبان‌شناسی فرهنگی، مفهوم سازی فرهنگی و زبان"

مؤلف	فرزاد شریفیان
مترجم	معصومه مهرابی
ناشر	دانشگاه آیت الله العظمی بروجردی (ره)
ویراستار ادبی	بهزاد اتونی
ویراستار علمی	آرمان ذاکر
صفحه آرا	فرزانه جزینی
طراح جلد	محمد مالچی
نوبت چاپ	اول - زمستان ۱۳۹۸
چاپ و صحافی	چاپ آویژه
تیراژ	۵۰۰ نسخه
قیمت	۲۵۰,۰۰۰ ریال
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۱۰۰۰-۱

فهرست مطالب

سخن مترجم	۱۵
-----------------	----

فصل ۱: زبان‌شناسی فرهنگی

نگاهی اجمالی	۱۷
۱-۱ زبان‌شناسی فرهنگی	۱۸
۱-۲ چارچوب نظری زبان‌شناسی فرهنگی	۱۹
۱-۳ چارچوب تئوریک زبان‌شناسی فرهنگی	۲۳
۱-۴ ارزیابی زبان‌شناسی فرهنگی	۲۷

فصل ۲: مفهوم‌سازی فرهنگی و زبان: چارچوب تحلیلی

۲-۱ طرح‌واره‌های فرهنگی	۲۹
۲-۲ مقوله‌های فرهنگی	۳۳
۲-۳ استعاره‌های فرهنگی	۳۷
۲-۳-۱ استعاره‌های فرهنگی مربوط به زمان	۳۸
۲-۳-۲ استعاره‌های فرهنگی مربوط به طب	۴۰
۲-۳-۳ استعاره‌های فرهنگی خلاق	۴۱
۲-۳-۴ پیوستار پردازش شناختی از استعاره‌های فرهنگی	۴۱
۲-۴ ملاحظات نتیجه	۴۳

فصل ۳: استعاره‌های فرهنگی بدن‌مند

۳-۱ بدن‌مندی و شناخت بدن‌مند	۴۵
۳-۲ مفهوم‌سازی‌های مربوط به دل در فارسی معاصر	۴۶
۳-۳ دل در مفاهیم روان‌شناختی، ذهنی و فرد محور	۴۸
۳-۳-۱ دل به‌عنوان جایگاه عواطف، احساسات و امیال	۴۸
۳-۳-۲ دل به‌عنوان کانون تفکرات و خاطرات	۵۱
۳-۳-۳ دل به‌عنوان کانون ویژگی‌های شخصیتی، شخصیت و خلق‌وخو	۵۲

۵۴.....	۳-۳-۴ خلاصه
۵۴.....	۳-۴ مفهوم‌سازی‌های تاریخی در پس ایده دل
۵۷.....	۳-۵ طب سنتی ایرانی (ITM) و عناوین مزاجی در فارسی
۵۸.....	۳,۶ ملاحظات نتیجه

فصل ۴: روش‌های تحقیق در زبان‌شناسی فرهنگی

۶۰.....	۴-۱ تحلیل مفهومی - مبتنی بر تداعی
۶۱.....	۴-۲ تحلیل مفهومی بازگویه‌های داستانی
۶۳.....	۴-۳ تمیل (ترا) گفتمان
۶۵.....	۴-۴ تحلیل کره
۶۶.....	۴-۵ تحلیل متن دیداری مفهومی - قوم‌نگارانه
۶۷.....	۴-۶ تحلیل مفهومی دیداری / دیرزمانی
۶۸.....	۴-۷ ملاحظات نتیجه

فصل ۵: زبان‌شناسی فرهنگی و کاربردشناسی

۶۹.....	۵-۱ پراگمیک‌ها و پراکت‌ها
۷۰.....	۵-۲ طرح‌واره کاربردشناختی
۷۲.....	۵-۳ طرح‌واره کاربردشناختی، کنش گفتارها، پراگمیک کاربردشناسی
۷۳.....	۵-۳-۱ شکسته‌نفسی
۷۴.....	۵-۳-۲ شرمندگی
۷۵.....	۵-۳-۳ رودربایستی
۷۶.....	۵-۳-۴ تعارف
۷۸.....	۵-۴ طرح‌واره‌های کاربردشناختی و شناخت فرهنگی
۸۰.....	۵,۵ ملاحظات نتیجه

فصل ۶: زبان‌شناسی فرهنگی و پژوهش عاطفه

۸۴.....	۶-۱ مفهوم‌سازی‌های فرهنگی مرتبط با غم در فارسی
۸۶.....	۶-۲ مفهوم‌سازی‌های فرهنگی مرتبط با غرور در انگلیسی بریتانیایی و معادل‌هایش در لهستانی
۸۷.....	۶-۳ واژه باران در انگلیسی ابوریحینال

- ۶-۴ واژه تأسف در انگلیسی ابوریجینال ۸۹
- ۶-۵ ملاحظات نتیجه ۹۱

فصل ۷: زبان‌شناسی فرهنگی و مذهب

- ۷-۱ مفهوم‌سازی‌های مرتبط با حیات صوفی ۹۳
- ۷-۲ مفهوم‌سازی‌های مربوط به مرگ در بودیسم و اصطلاحات ستایش‌گر مسیحیت ۹۶
- ۷-۳ مفهوم‌سازی‌های مربوط به مکان‌های مقدس در انگلیسی ابوریجینال ۹۷
- ۷-۴ ملاحظات نتیجه ۹۸

فصل ۸: زبان‌شناسی فرهنگی و گفتمان سیاسی

- ۸-۱ گفتمان سیاسی مربوط به نژاد و فرهنگ ۱۰۱
- ۸-۲ مفهوم‌سازی‌های مرتبط با دموکراسی در گفتمان سیاسی در غنا ۱۰۲
- ۸-۳ استعاره فرهنگی از بدن ۱۰۳
- ۸-۴ مفهوم‌سازی‌های مرتبط با ریاضت و عسرت در گفتمان سیاسی ۱۰۳
- ۸-۵ مفهوم‌سازی‌های فرهنگی در انگلیسی نظامی ۱۰۴
- ۸-۶ ملاحظات نتیجه ۱۰۵

فصل ۹: زبان‌شناسی فرهنگی و زبان‌های انگلیسی موجود در دنیا

- ۹-۱ فرایندهای محلی شدن ۱۰۷
- ۹-۲ طرح‌واره‌های فرهنگی در زبان‌های انگلیسی موجود ۱۰۸
- ۹-۳ مقوله‌های فرهنگی در زبان‌های انگلیسی موجود در دنیا ۱۱۰
- ۹-۴ استعاره‌های فرهنگی در انگلیسی‌های موجود در دنیا ۱۱۱
- ۹-۵ مطالعات اخیر درباره انگلیسی‌های موجود در دنیا از چشم‌انداز زبان‌شناسی فرهنگی ۱۱۲
- ۹-۶ ملاحظات نتیجه ۱۱۶

فصل ۱۰: زبان‌شناسی فرهنگی و ارتباط بینا فرهنگی

- ۱۰-۱ (سوء) ارتباط بینا فرهنگی ابوریجینال / غیر ابوریجینال ۱۱۸
- ۱۰-۲ ملاحظات نتیجه ۱۲۲

فصل ۱۱: زبان‌شناسی فرهنگی و آموزش انگلیسی به‌مثابه زبان بین‌المللی (تی‌ای‌آل)

- ۱۱-۱- جهانی‌شدن و معنای آن برای ایده «سخنگوی بومی» ۱۲۵
- ۱۱-۲- «توانش» در تحصیل و آموزش زبان خارجی ۱۲۷
- ۱۱-۳- توانش فرافرهنگی و یادگیری انگلیسی به‌عنوان زبان بین‌المللی ۱۳۰
- ۱۱-۴- رشد توانش فرافرهنگی از طریق تکنولوژی جدید ۱۳۲
- ۱۱-۵- ملاحظات نتیجه ۱۳۳

فصل ۱۲: زبان‌شناسی فرهنگی و نسبیت زبانی

- ۱۲-۱ سه پیشگام در نسبیت زبانی ۱۳۶
- ۱۲-۱-۱ فرانسس بواس ۱۳۶
- ۱۲-۱-۲ ادوارد ساپیر ۱۳۷
- ۱۲-۱-۳ بنجامین لی وورف ۱۴۰
- ۱۲-۲ زبان‌شناسی فرهنگی و نسبیت زبانی ۱۴۳
- ۱۲-۳ نسبیت زبانی و توزیع مابومی ۱۴۵
- ۱۲-۴ ملاحظات نتیجه ۱۴۶

فصل ۱۳: پیشرفت‌های اخیر و اولین نام‌های پژوهش دربارهٔ زبان و فرهنگ

- ۱۳-۱ دستنامهٔ راتلج دربارهٔ زبان و فرهنگ ۱۴۹
- ۱۲-۳ پیشرفت‌هایی در زبان‌شناسی فرهنگی ۱۶۵
- ۱۳-۳ دیگر تحقیقات اخیر ۱۷۷
- ۱۳-۴ ملاحظات نتیجه ۱۷۸
- منابع ۱۷۹

در سال ۲۰۱۶ انتشارات جان بنجامینز مرا از نیت خود مبنی بر چاپ مجدد رساله‌ام یعنی مفهوم‌سازی‌های فرهنگی و زبان به دلیل تقاضای فراوان برای چاپ این کتاب هم به صورت کاغذی و هم الکترونیکی آگاه کرد. پس از این که این پیشنهاد را نیک دیدم، متوجه شدم که مطالبی به حد کفایت برای کتابی کاملاً جدید دارم. این موضوع را با مدیران مربوطه در انتشارات جان بنجامینز در میان نهادم و آن‌ها موافقت کردند که کتاب جدیدی را با عنوان و آی اس بی آن جدیدی فراهم کنند. همان‌طور که خواننده‌ها متوجه خواهند شد، فقط محتوای محدودی از تک نوشته ۲۰۱۱ در این کتاب مجدداً استفاده شده است. بسیاری از بخش‌های کتاب اخیر به عنوان فصول کتاب و مقالات مجله چاپ شده‌اند، چند بخش از کتاب هم جدید است (مثلاً بخش مربوط به روش تحقیق) و هرگز چاپ نشده است و روی هم رفته کتاب اخیر من تغییرات نظری و پژوهش تجربی در زبان‌شناسی فرهنگی از سال ۲۰۰۰ را پوشش می‌دهد و کارهای مشترک با محققان دیگر را بررسی و دوره می‌کند. امیدوارم که این اثر جدید بسیاری از مطالعات در زبان‌های مختلف را گویای زبان‌های برانگیزد و اجازه تحقیق درباره قلمروهای نامکشوف و ناشناخته را هم بدهد.

همان‌طور که در کتاب قبلی گفتم من از این موهبت برخوردارم که تجاربی در زندگی‌ام داشته باشم تا دسترسی بیشتر از یک زبان و فرهنگ را برایم فراهم آورد و مرا قادر ساختند که پیوند درونی و پیچیده زبان و مفهوم‌سازی‌های فرهنگی را تحسین کنم. خوشحال‌ام که فرصت نگارش این کتاب را داشته‌ام و تجاربی را داشته‌ام که به عنوان کاتالیزور و عامل شتاب‌دهندگی در دسترس ایده‌ها و تحقیقاتی که در این جا گنجانده شده‌اند، عمل نمایم. همچنین مسرورم که می‌بینم زبان‌شناسی فرهنگی در دوره‌ای نسبتاً کوتاه موفقیت بزرگی به دست آورده است. این موضوع، تا حدی در عواصی انعکاس می‌یابد: الف) انتشار مجله زبان و فرهنگ توسط انتشارات جان بنجامینز در سال ۲۰۱۴ ب) انتشار مجموعه کتاب‌های زبان‌شناسی فرهنگی توسط اسپرینگر (۲۰۱۵ پ) انتشار مجموعه مقالات همایش بین‌المللی درباره زبان‌شناسی فرهنگی که اولین بخش آن در پراتو ایتالیا در سال ۲۰۱۶ برگزار شد. فقط می‌توانم امیدوار باشم که ببینم چنین گرایشی به انحاء مختلف در سال‌های آینده ادامه دارد.